

NACZELNE DOWÓDZTWO W. P.
(SZTAB GENERALNY)

Oddział II Informacyjny

Ev. 8 № 6252 /II

7073 J3
Poczta polowa 53

19/12
15/II

ae
1920 r.

DO *KS*

ADJUTANTURY GENERALNEJ NACZELNEGO WODZA

Przesyła się w załączeniu do wiadomości wyciągi raportu oficera
kuchennego N.D. przy Marszałku Foch'u nr. 368/a z dn. I/lutego
1921 w sprawie postulatów polskich co do rozbrojenia Prus
Wschodnich.

2 załącznikami

za zgodność:

Otrzymują:

Przedwiecki
M.S. Wojsk. Pan Minister.
M.S. Zagranicznych.
Wydział 2-go Biura Ewidencji.

Szef Sztabu Generalnego

ROZWAŃDOWSKI

Generał Porucznik

NACZELNE DOWÓDZTWO WOJSK POLSKICH

ADJUTANTURA GENERALNA

WARSZAWA

L: Dz. 7073 J3 dnia 15/II 1921 r.

znajd. Wzrost

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

- Nieustannie zajęty pracami związanymi z przyjazdem Pana Ma-
czelnika Państwa do Paryża , dotychczas nie byłem w możności
wyczerpująco zraportować o przebiegu i rezultatach Konfe-
rencji Premierów.

Ze względu na to , że projekt przesłuchania naszego delegata
przez Radę Najwyższą upadł z powodu oporu Anglii , akcja nasza
w sprawie rozbrojenia Prus Wschodnich miała przebieg następujący:
I/ Pułkownik STARZEWSKI i ja odbyliśmy szereg konferencji z komi-
sją wojskowych ekspertów Stabu Marszałka , z którą na podstawie
wspólnych materiałów opracowaliśmy udokumentowanie dla raportu
marszałka FOCH'Ado Rady Najwyższej, co się tyczy rozbrojenia Prus
Wschodnich, kontroli granicy i ustanowienia komisji kontrolnej
na terytorjum wolnego miasta KLAJPEDY, rozwiązania wszystkich for-
macji cywilno-wojskowych , tak oficjalnych jak i tajnych, wydania
komisjom kontrolnym interaljanckim ukratygo materiału wojennego
wreszcie ścisłej kontroli i klasyfikacji fabryk na całym terytor-
jum Niemiec.

2/ Dnia 24 stycznia 1921 r. wystosował hr. ZAMOYSKI notę do Rady
Najwyższej.

3/ Pułkownik STARZEWSKI wypracował do tej noty uzasadnienie które
w formie " aide - memoire " / załączonego w odpisie / wręczaliśmy
w sztabie Marszałka oraz poszczególnym członkom Wojskowej Komisji
Interaljanckiej , ustanowionej przez Radę Najwyższą dla wypracowa-
nia projektu wojskowego o rozbrojeniu Niemiec.

Na komisji tej na której przewodniczył Marszałek FOCH wystąpił ene-
rgicznie generał WEYGAND i przedłożywszy notę hr. ZAMOYSKIEGO oraz
nasze " Aide-Memoire " zbił wywody Anglików popierających wnio-
sek Niemców , by rozwiązanie formacji samoobrony w Prusach Wschod-
nich odłożyło ze względu na niebezpieczeństwo bolszewickie na czas
nieokreślony.

W rezultacie wyżej wspomniany projekt Marszałka FOCH'A został uchwa-
lony na Komisji głosami delegacji francuskiej , włoskiej , belgij-
skiej i japońskiej przeciwko jednemu głosowi delegacji xxx angielskiej

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New YorkPILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New YorkPILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New YorkPILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

skiej.

Rada Najwyższa , gdzie nota hr. ZAMOYSKIEGO odniosła jaknajlepsze wrażenie w postanowieniach swych co do rozbrojenia Niemiec zasadniczo zaakceptowała projekt Marszałka FOCH'A a postulaty jego w tej sprawie w zupełności sankcjonowała. Nie wdając się w bliższą krytykę kłopoty konferencji premierów w sprawie rozbrojenia Niemiec podnieść jednak muszę , że klauzule wojskowe prawie w zupełności odpowiadają naszym postulatów , a fakt że zostały uchwalone i Niemcom narzucone jednogłośnie przez Konferencję Premierów jest objawem nader dla nas korzystnym.

W tym samym duchu wyraził się wobec mnie generał WEYGAND , który miświadczył , że Marszałek w zupełności zadowolonym jest z wyniki Konferencji Premierów , co się tyczy postanowień wojskowych.

AIDE - MEMOIRE.

La Pologne est encerclée par l'Allemagne sur presque toute l'étendue de ses frontières sud-ouest, ouest et nord.

Etant données dimensions très étroites, le corridor polonais qui unit la Pologne à la mer ne modifie pas cette situation d'une manière très efficace.

Vue l'incertitude et le caractère agressif de la politique des Soviets, la Pologne sera probablement obligée longtemps encore d'organiser la défensive de ses frontières orientales. Le caractère des frontières polono-allemandes permet à l'Allemagne d'attaquer la Pologne dans le dos et dans les flancs, au moment où ses forces seront engagées à l'est. Au point de vue stratégique, les forces allemandes massées en Prusse Orientale pourraient devenir particulièrement dangereuses pour les raisons suivantes:

Varsovie est le centre principal de la Pologne en ce qui concerne les sources de ses forces militaires et morales. Elle est en même temps, le noeud où convergent les principales lignes de communication ferroviaires et télégraphiques réunissant la partie orientale et occidentale de son territoire.

La frontière méridionale de la Prusse Orientale est éloignée de VARSOVIE, à vol d'oiseau, de cent kilomètres à peine, distance qui peut être franchie par la cavalerie dans une à deux journées de marche et dans deux à trois journées par l'infanterie.

Une telle manœuvre, même si elle n'était exécutée que par des forces restreintes, pourrait avoir pour l'armée polonaise des conséquences désastreuses.

Tous les principaux dépôts, ateliers et magasins se trouvent à VARSOVIE: leur perte serait irréparable. En outre,

pour communiquer avec les provinces occidentales , l'armée seràⁱ
reduite à emprunter les lignes indirectes le long de la fron-
tière occidentale et par CRACOVIE, qui a cause du proche voisi-
nage de la frontiere serait constamment exposee a une attaque
venant du cote de la Haute -Silesie.

Dans ces circonstances , ou si longtemps que la Pologne ne sera
pas assuree contre une attaque possible du cote de la Prusse
Orientale, elle devra retenir une importante partie de ses
forces armées pour parer a ce danger , - ces forces ne pourront
done etre employees a un moment decisif sur le front oriental.
La Pologne ne pourra non plus limiter le nombre de ses contin-
gents ni reduire ses armements a un nombre indispensable pour
defendre sa frontiere orientale contre une nouvelle agression.
Bien au contraire : la situation actuelle est loin de lui per-
mettre: le developpement des organisations militaires et civiles
allemandes , secretes et officielles , la possibilite des concen-
trations des grandes masses de Reichswehr dans cette province,
le contact étroit avec la Lithuanie et Moscou, tous ses faits
hostiles manifestes a l'égard de la Pologne, l'obligent à se
tenir constamment sur ses gardes .

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York